

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У ЗДРАВСТВУ И СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић"

Адреса: Пригревачка бб, Апатин; Матични број: 08933278; PIB: 107453315; Šifra delatnosti: 94-20

На основу члана 48. став 2. Закона о родној равноправности ("Сл. гласник РС", бр. 52/2021 - даље: Закон), председник Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић" доноси:

ПЛАН ДЕЛОВАЊА СА ПОСЕБНИМ МЕРАМА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

1. УВОД

План посебних мера за остваривање и унапређење родне равноправности (у даљем тексту: План) је документ који успоставља систем родне равноправности у Синдикату запослених у здравству и социјалној заштити Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић" са крајњим циљем да се у складу са Законом о родној равноправности и подзаконским актима успостави, оствари и унапреди родна равноправност, утврде опште и посебне мере за остваривање и унапређење родне равноправности, начин извештавања о њиховој реализацији, надзор над применом Закона о родној равноправности и друга питања од значаја за остваривање и унапређење родне равноправности.

Планом се такође дефинишу основни појмови родне равноправности, одређују родне политике, као и обавезе синдиката као социјалног партнера.

2. ОПШТИ ИНСТИТУТИ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

Члан 1.

Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић" прокламује право на слободно уприступање у чланство у синдиката (синдикалне организације) и активно учешће у раду синдиката, и раду њихових органа, укључујући и погодности које се остварују без било ког вида дискриминације на основу пола, односно рода.

Одређује се да ће СЗЗСЗ Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић" у складу са законом, на сваке четири године доносити план деловања који садржи посебне мере за подстицање и унапређивање родне равноправности и уравнотежене заступљености полова у својим органима и обезбеђивање активног учешћа мање заступљеног пола у саставу и раду тих органа.

Констатује се да се план деловања са посебним мерама за унапређење родне равноправности објављивати на интернет страници СЗЗСЗ Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић" у року од 5 дана од дана доношења.

Члан 2.

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Члан 3.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима блиска лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду у: политичкој, образовној, медијској и економској области; области запошљавања, занимања и рада, samozapošljavanja, заштите потрошача (робе и услуге); здравственом осигурању и заштити; социјалном осигурању и заштити, у браку и породичним односима; области безбедности; екологији; области културе; спорту и рекреацији; као и у области јавног оглашавања и другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако се лице или група лица, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако, на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса, лице или групу лица, ставља или би могла ставити, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације на основу пола, односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, сматра се и узнемиравање, понижавајуће поступање, претње и условљавање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље према женама, неједнако поступање на основу трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства и подстицање на дискриминацију као и сваки неповољнији третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања.

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједних личних својстава може разграничити је вишеструка дискриминација или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација).

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, мере за заштиту материнства и очинства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, као и заштита на раду запослених различитог пола, у складу са прописима којима се уређују радни односи и безбедност и здравље

на раду, посебне мере уведене ради постизања пуне родне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају на основу свог пола, полних карактеристика, односно рода.

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебне мере донете ради отклањања и спречавања неједнаког положаја жена и мушкараца и остваривања једнаких могућности за жене и мушкарце.

Судска заштита лица и групе лица која су изложена дискриминацији на основу пола, полних карактеристика, односно рода остварује се у складу са законом којим се уређује забрана дискриминације.

Члан 4.

Политика једнаких могућности подразумева:

- 1) равноправно учешће жена и мушкараца у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука које утичу на положај чланова синдиката без обзира на пол;
- 2) узимање у обзир различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим интересима;
- 3) предузимање мера којима се обезбеђује једнака полазна тачка за остваривање принципа једнаких могућности за лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају по основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебно припадника осетљивих друштвених група.

Члан 5.

Синдикат запослених у здравству и социјалној заштити Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић" ће тежити да у органима синдиката обезбеди уравнотежену заступљеност полова.

О уравнотеженој заступљености полова у органима стара се председник синдиката. Председник синдиката је дужан да предузима посебне мере у случају када у органима синдиката постоји осетно неуравнотежена заступљеност полова.

Синдикат је дужан да успостави квантитативне и квалитативне механизме праћења напретка у достизању уравнотежене заступљености полова у органима управљања и органима надзора.

Члан 6.

Забрањено је узнемиравање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање приликом обављања функције члана у органу, на основу пола односно рода.

Члан 7.

Синдикат је дужан да члана органа по повратку са одсуства са рада због трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета, усвојења, хранитељства, старатељства, врати на исту функцију у органу синдиката.

Одсуствовање са обављања функције члана у органу синдиката због трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета и одсуства ради посебне неге детета, односно очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, не може бити разлог за ускраћивање права на стручно усавршавање и додатно образовање.

Члан 8.

Свако лице које обавља функцију у органу синдиката или се налази у радном односу код синдиката дужно је да пријави сваки вид насиља заснован на полу, односно роду и насиља према мушкарцима и женама у приватној и јавној сфери.

Синдикат је дужан да без одлагања надлежној полицијској управи или јавном тужилаштву пријави сваки облик насиља из претходног става за које сазна у обављању своје делатности.

Члан 9.

Синдикат је као социјални партнер дужан да приликом образовања одбора за преговоре са послодавцима, у складу са прописима којима се уређују радни односи, обезбеди женама и мушкарцима једнаке могућности за учешће у одборима за преговоре, као и да у случају осетно неуравнотежене заступљености полова предузмете одговарајуће посебне мере.

Синдикат ће при колективном преговарању радити на обезбеђивању родне равноправности у погледу:

- 1) услова за приступ запошљавању, samozapošljavanju или обављању занимања, укључујући критеријуме и услове за избор кандидата за послове у оквиру професионалне хијерархије;
- 2) услова рада, укључујући плату и другу накнаду за рад једнаке вредности;
- 3) напредовања на послу, односно приступа праву на стручно усавршавање, стручно оспособљавање и додатно образовање;
- 4) усклађивања приватног и професионалног живота, нарочито у вези са трудноћом, породичним одсуством, одсуством ради неге детета и одсуством ради посебне неге детета, односно очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства;
- 5) спречавања узнемиравања на основу пола и сексуалног узнемиравања на радном месту, приликом запошљавања, стручног усавршавања и напредовања;
- 6) спровођења мера за спречавање дискриминације на основу пола, односно рода;
- 7) праћења праксе на радном месту;
- 8) праћења колективних уговора, кодекса понашања;
- 9) подстицања истраживања или размене искуства и примера добре праксе;
- 10) увођења флексибилног радног времена ради олакшаног усклађивања приватног и професионалног живота;
- 11) закључивања споразума на одговарајућем нивоу, у којима се утврђују правила борбе против дискриминације у областима које су у делокругу колективног преговарања.

3. ПОСЕБНЕ МЕРЕ

Члан 10.

Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су активности, мере, критеријуми и праксе у складу са начелом једнаких могућности којима се обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода. Посебне мере, у складу са општим мерама прописаним овим и другим законима, одређује и спроводи председник синдиката.

Приликом одређивања посебних мера морају се уважавати различити интереси, потребе и приоритети жена и мушкараца, а посебним мерама мора се обезбедити:

- 1) право жена и мушкараца на информисаност и једнаку доступност политикама, програмима и услугама;
- 2) уравнотежена заступљеност полова у органима синдиката;
- 3) уравнотежена заступљеност полова у свакој фази формулисања и спровођења политика родне равноправности;

- 4) употреба родно сензитивног језика како би се утицало на уклањање родних стереотипа при остваривању права и обавеза жена и мушкараца;
- 5) прикупљање релевантних података разврстаних по полу и њихово достављање надлежним институцијама.

Посебне мере примењују се док се не постигне циљ због којег су прописане, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 11.

Врсте посебних мера су:

- 1) мере које се одређују и спроводе у случајевима осетно неуравнотежене заступљености полова;
- 2) подстицајне мере, којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце;
- 3) програмске мере, којима се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности.

4. ПЛАН МЕРА И ПРОЦЕДУРЕ

(1) Подаци о синдикату

Назив	Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије - Синдикалне организације РХ Центар "Јунаковић"
Седиште	Пригревачка бб, Апатин
ПИБ	107453315
Матични број	08933278

(2) Укупан број чланова органа синдиката, разврстан по полној структури

Број чланова Одбора синдиката и Надзорног одбора		
Мушкарци	4	40%
Жене	6	60%
Укупно	10	

(3) Органи синдиката, према полној структури чланова

Орган синдиката	Мушкарци		Жене		Укупно
Председник синдикалне организације	-	0%	1	100%	1
Одбор синдиката	2	66,67%	1	33,33%	3
Надзорни одбор	2	25%	5	75%	7

(4) Број жена на породилском одсуству, као и враћених на функцију, током 2021. године

Број жена на породилском одсуству	
Одобрено породилско одсуство	/
Враћене на функцију по окончању породилског одсуству	/
Престала функција по окончању породилског одсуства	/

Мере и процедуре које омогућавају отклањање или ублажавање неравномерне заступљености полова у органима синдиката

Мера 1: Приликом попуњавања слободних места у органима синдиката предност у избору имају припадници мање заступљеног пола (нпр. женског или мушког)				
Активности		Носиоци реализације/извршиоци	Рокови	Очекивани резултати
1)	Препорука приликом избора члана надзорног одбора синдиката по могућности изабрати особу мушког пола	Председник синдикалне организације Ивана Шакота	2022-2025	Позитивни-избор члана мушког пола

Мера 2: Усвајање и примењивање правилника о етичком понашању чланова органа синдиката, промовисањем културе засноване на поштовању људског достојанства.				
Активности		Носиоци реализације/извршиоци	Рокови	Очекивани резултати
2)	Едукација чланова синдикалне организације из области родне равноправности	Председник синдикалне организације и чланови Одбора синдиката и Надзорног одобра синдиката	2022-2025	Унапређење већ успостављене културе засноване на етичком понашању, међусобном поштовању и употреби родно сензитивног језика.
3)	На сваком састанку истицати потребу етичког понашања и међусобног поштовања			
4)	Увођење родно сензитивног језика			

Место и датум:

Апатин, 31.12.2021.

Председник:

Ивана Шакота